

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 iulie 2016

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș

judecînd în ședință fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Adrian Berezovschi în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 11 aprilie 2013 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Poloziuc Nicolai Nicolai, născut la
23.03.1989, originar din or. Căușeni, str. D.
Cantemir 25, ap.14;

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 28.10.2011-11.04.2013;

instanța de apel: 21.10.2015-18.02.2016;

instanța de recurs: 13.05.2016-12.07.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 11 aprilie 2013, Poloziuc Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, fără amendă.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial partea neexecutată din pedeapsa stabilită prin sentința din 06.04.2011 și i s-a numit pedeapsă definitivă de 6 (șase) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Veste Victor, însă în privința acestuia hotărârile nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Poloziuc Nicolai împreună cu Veste Victor și cu o persoană neidentificată de urmărirea penală, la 08.04.2011, în jurul orei 07.55, înțelegîndu-se în prealabil, avînd intenția să sustragă deschis bunurile altei persoane, aflîndu-se într-un automobil de model „Mercedes”, insistînd și acționînd psihic i-a solicitat lui Tulea Marin, născut la 22.03.1983, anterior necunoscut de ei, care se afla la stația pentru

microbuze din regiunea autogării Căușeni și contrar voinței ultimului l-au silit să urce în automobilul menționat și l-au transportat în extravilanul or. Căușeni, direcția s. Zaim, unde pe marginea traseului, cu scopul de a-l deposeda de bunuri, l-au maltratată cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale ușoare, iar ulterior, deposedându-l în mod deschis de mijloace bănești în sumă de 60 lei, un rucsac din material în sumă de 200 lei și uniformă de serviciu ce se afla în rucsac în valoare de 500 lei, astfel cauzându-i un prejudiciu material în valoare de 760 lei.

3. Avocatul Grigoraș Renat în numele inculpatului a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitând casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Poloziuc Nicolae să-i fie aplicată o pedeapsă non-privativă de libertate.

În motivarea cererii a invocat că;

- instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 85 Cod penal, deoarece la momentul săvârșirii infracțiunii, la 08.04.2011, sentința de condamnare din 06.04.2011 nu era definitivă și executorie. În aceste circumstanțe, instanța de fond urma să aplice prevederile art. 84 Cod penal și să aplice pedeapsa pentru concurs de infracțiuni;

- în cadrul urmăririi penale, Poloziuc Nicolae a recunoscut vina în cele comise, a relatat organului de anchetă circumstanțele comiterii infracțiunii, iar la cercetarea judecătorească s-a stabilit cu certitudine că inițiatorii ai atacului au fost Veste Victor și persoana necunoscută, iar Poloziuc Nicolae a fost un coparticipant al infracțiunii și totodată, partea vătămată Tulea Mihail careva pretenții de ordin moral sau material față de inculpatul Poloziuc Nicolae nu a avut;

- inculpatul anterior a fost condamnat pentru o infracțiune intenționată, însă careva antecedente penale nu a avut, el fiind caracterizat pozitiv la locul de trai, este unicul întreținător al familiei muncind peste hotarele țării ca să-și ajute părinții și sora. După condamnare și pînă la reținerea lui, care a avut loc la 26.09.2015, careva abateri de la lege el nu a comis, prin aceasta dînd dovadă de corectare a comportamentului.

3.1. La 17.02.2016, împotriva sentinței a declarat apel suplimentar avocatul Berezonschi Adrian în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Poloziuc Nicolae, pe motiv că:

- organul de urmărire penală nu a prezentat destule probe în vederea stabilirii vinovăției lui Polouiu Nicolae și prin urmare, instanța de judecată subiectiv, eronat și neîntemeiat a calificat acțiunile lui Poloziuc Nicolae drept acțiuni care a săvârșit un jaf;

- inculpatul nu a recunoscut vina și careva probe veridice și pertinente în vederea stabilirii vinei acestuia din urmă nu au fost prezentate de către acuzatorul de stat;

- nici unul din martorii audiați nu-l recunosc pe Poloziuc Nicolae, iar partea vătămată în procesul-verbal de recunoaștere indică că îl recunoaște după trăsăturile feței și nu indică că anume el l-a lovit sau a efectuat alte careva acțiuni ilegale, că era pe bancheta din spate atunci, deoarece dormea, iar în declarațiile sale, partea vătămată indică de nenumărate ori că a fost lovit de șofer și nicidecum de Poloziuc Nicolae;

- referitor la aplicarea prevederilor art. 42 Cod penal, apărarea invocă faptul că atât organul de urmărire penală cât și instanța de judecată nu au interpretat corect norma materială, deoarece fiecărui participant urma să-i fie atribuit o calitate la săvârșirea infracțiunii, ceea ce din învinuirea înaintată nu reiese clar cine și ce calitate a avut.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016 a fost respins ca fiind depus peste termen apelul suplimentar declarat de avocatul Adrian Berezovschi și respins ca fiind nefondat apelul avocatului Renat Grigoraș, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel a constatat că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau, în cazul redactării sentinței în condițiile art. 399 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede că imediat după semnarea acesteia, inculpatului arestat i se înmânează copia de pe sentința redactată, iar celorlalte părți li se comunică în scris despre semnarea sentinței și, la cererea lor, li se înmânează copia.

Potrivit prevederilor art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală, dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel, ori în cazul dat inculpatul nu a declarat apel.

Potrivit materialelor dosarului, Poloziuc Nicolai nu a fost prezent la pronunțarea sentinței, ulterior acesta a fost anunțat în căutare, iar la 26.09.2015 a fost reținut. Astfel, sentința nominalizată nu a fost contestată de către inculpat, însă apel în termen a declarat avocatul Grigoraș Renat.

Ulterior, inculpatul a încheiat un contract cu avocatul Adrian Berezovschi la 28.01.2016, iar apelul suplimentar l-a declarat la 17.02.2016, fără a invoca careva temeiuri pentru repunerea în termenul de atac, astfel, Colegiul penal a considerat că urmează a fi respins ca fiind depus peste termen.

Referitor la apelul avocatului Renat Grigoraș, instanța de apel a precizat că acesta este nefondat, iar instanța de fond a stabilit corect circumstanțele de fapt și

de drept care nu se contestă în apel.

Colegiul penal a reținut că, prevederile art. 85 Cod penal stipulează că dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Or, prin dispoziția legii date nu este condiționat faptul ca prima sentință să fie definitivă și executorie, altfel spus pentru prima faptă pedeapsa a fost numită prin altă sentință care nu a fost contestată și care a fost pusă în executare pînă la data pronunțării sentinței din 11.04.2013.

Astfel, în opinia instanței de apel, prima instanță corect a cumulat sentințele și a adăugat parțial la pedeapsa executată prin sentința din 06.04.2011, stabilindu-i definitiv o pedeapsă sub formă de 6 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În opinia Colegiului penal, instanța de fond corect a aplicat și pedeapsa inculpatului Poloziuc Nicolae, care a comis o infracțiune care face parte din categoria celor grave pentru care legea prevede pedeapsa doar cu închisoare de pînă la 6 ani cu (sau fără) amendă. La stabilirea pedepsei instanța de judecată a reținut că inculpatul a comis infracțiunea în termen de probă, fiind condamnat la 06.04.2011 prin sentința Judecătorei Căușeni la 4 ani închisoare cu suspendarea pedepsei pe un termen de probă de 2 ani și peste 2 zile, inculpatul a comis din nou o infracțiune.

Careva circumstanță atenuantă instanța de judecată nu a reținut, iar circumstanță ce agravează vina lui Poloziuc Nicolai conform art. 77 Cod penal, a fost reținută comiterea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică și prin urmare, corect s-a ajuns la concluzia că corijarea inculpatului nu este posibilă prin aplicarea altei pedepse decît închisoare, ori sancțiunea legii nu prevede alte alternative.

5. Avocatul Adrian Berezovschi, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar hotărârile menționate, solicitînd casarea acestora cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, pe motiv că:

- instanța de apel urma să constate că conform recipisei din dosar avocatul a făcut cunoștință cu materialele cauzei la 11.02.2016, iar apelul suplimentar l-a depus la 17.02.2016, fiind astfel respectat termenul de 15 zile;

- inculpatul nu și-a recunoscut vina, iar careva probe veridice și pertinente întru stabilirea vinei acestuia nu au fost prezentate de către procuror și prin urmare, acțiunile lui Poloziuc Nicolai nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, iar învinuirea este una neîntemeiată.

6. Judecând recursul ordinar declarat de avocat, în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele motive.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, - temei care își găsește reflectare în decizia contestată și se consideră temei de recurs.

Recurentul critică soluția instanței de apel prin prisma judecării apelului declarat, care a fost depus în termenul prevăzut de lege, însă instanța de apel l-a respins ca fiind depus peste termen.

Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul pronunțării sentinței), termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau, în cazul înaintării cererii în condițiile art. 399 alin. (2) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul pronunțării sentinței), de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de fond din 11.04.2013 (f.d. 184, Vol. II), președintele ședinței întorcîndu-se în sala de judecată a pronunțat integral sentința, a explicat procedura și termenul de atac precum și dreptul participanților la proces de a lua cunoștință de procesul-verbal al ședinței de judecată și de a formula observații asupra acestuia, însă, judecarea cauzei a avut loc în lipsa inculpatului care, potrivit încheierii din 12.12.2012 a fost anunțat în căutare și aplicată în privința sa măsura preventivă-arestul pe un termen de 30 (treizeci) de zile.

Ulterior, potrivit informației parvenite de la IP Căușeni, inculpatul Poloziuc Nicolai a fost reținut la 26.09.2015 (f.d. 198, Vol. II) și la 08.10.2015 acesta a încheiat contract de acordare a asistenței juridice cu avocatul Renat Grigoraș (f.d. 201, Vol II), care la 12.10.2015 a depus apel împotriva sentinței din 11.04.2013 respectînd prevederile art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală și anume că *apelul poate fi declarat în numele inculpatului și de către apărător.*

Însă, conform proceselor-verbale al ședințelor de judecată din instanța de apel, avocatul Renat Grigoraș nu s-a prezentat, fapt ce l-a determinat pe inculpat la 28.01.2016 să încheie un alt contract de acordare a asistenței juridice cu avocatul Adrian Berezovschi (f.d. 2, vol. II), care în ședința de judecată din 28.01.2016 a solicitat termen pentru a face cunoștință cu materialele cauzei (f.d.234-235, Vol. II), fapt consumat la 11.02.2016 (f.d. 4, Vol. II) și la 17.02.2016 a depus apel suplimentar (f.d. 235-238, vol. II).

Colegiul penal consideră că, concluzia instanței privind respingerea apelului suplimentar declarat ca depus peste termen, este prematură, deoarece conform

prevederilor art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală, *dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel și astfel, inculpatul încheind contract de acordare a asistenței juridice cu avocatul Adrian Berezovschi, ultimul la 11.02.2016 a făcut cunoștință cu materialele cauzei și cu apelul declarat în termen.*

Prin urmare, instanța de recurs constată că, Colegiul penal al Curții de Apel a omis recipisa avocatului (f.d. 4, Vol. II) fără a-și expune opinia și în acest sens și prin urmare, prematur a ajuns la concluzia că acesta urmează a fi respins pe motiv că a fost depus peste termen și totodată, apelul, reprezentînd cel de-al doilea grad de jurisdicție asupra fondului cauzei și fiind o cale de atac de reformare a hotărîrii primei instanțe, atît în fapt cît și în drept, acesta nu a fost examinat în fond.

De asemenea, instanța de recurs remarcă că, noul apărător ales după declararea apelului are dreptul de a declara apel suplimentar în care se invocă noi motive de apel care pot viza orice latură a cauzei penale și totodată, noul apărător nu este legat de motivele invocate în apelul de bază.

În acest context, Colegiul penal consideră că eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Rezumînd cele menționate, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 al. (5) și 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice dacă apelul suplimentar este declarat în termen, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, ținînd cont de motivele expuse în prezenta decizie, și ca urmare să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c)

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Adrian Berezovschi în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2016, în cauza penală în privința lui Poloziuc Nicolai și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 09 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș